

NICOLAE COȚOFAN – UN CREATOR AL SINTEZELOR ÎN ARTA CERAMICII CONTEMPORANE

Tudor BRAGA
Critic de arte

Născut la 21 octombrie 1939, în comuna Ordășei, județul Orhei, Regatul România (azi Republica Moldova).

Ceramist, cu operă în multiple colecții publice (Muzeul Național de Artă al Moldovei; Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală a Moldovei, Muzeul Internațional de Ceramică *Ian Panonia*, Peci, Ungaria; Palatul Parlamentului României; Sala Constantin Brâncuși, București; Muzeu de artă plastică din Moscova, Grenoble ș.a.) și private din diferite țări (Anglia, Bulgaria, Federația Rusă, Germania, Italia, Norvegia, România, SUA, Turcia). Expoziții personale la Centrul Expozițional Constantin Brâncuși al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova (1999, 2009); până la zi, participă la cvasitotalitatea expozițiilor naționale, precum și în alte țări: Algeria, Belgia, Bulgaria, România, Cehoslovacia, Federația Rusă, Danemarca, Estonia, Franța, Germania, Japonia, Jugoslavia, Kazahstan, Lituania, Belarus, Mongolia, Olanda, Polonia, Ucraina.

Organizator al procesului creator în artele plastice: vicepreședinte al Uniunii Artiștilor Plastici, președinte al Fondului Plastic al UAP din Republica Moldova (1972-1987).

Maestru în arte. Medalia *Gloria Muncii* (1981), *Ordinul de Onoare* (1986), Medalia *Meritul Civic* (1996), *Titlul onorific Maestru în Arte* (2003), *Premiul Moisei Gamburg*, Ministerul Culturii al Republicii Moldova, *Premiul Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova, pentru merite deosebite în dezvoltarea artelor decorative* (1999, 2003, 2011).

Nicolae Coțofan, prin limbajele plastice, tehnicile și tehnologiile intrinseci artei contemporane, a reformatat succesiunea tradițiilor culturale indigene. Creează o operă originală, căutată pentru colecții publice și private din țară și peste hotare, contribuind real la sporirea patrimoniului artistic.

Pornit pe traiectul devenirii, Nicolae Coțofan a înțeles că, pentru a răspunde vocației sale, urmează să se detașeze tranșant de modul secular de fințare, comun aproape pentru întreg sud-estul Europei, alegând habituarea după modelul creionat signaletic de tatăl său, Ion Coțofan. Acesta, dotat cu bun-simț, a observat că o serie de persoane din partea locului și-au depășit condiția de simpli provinciali prin activității publice, culturale, inclusiv literare, dobândind statutul de personalități care s-au afirmat în primele decenii ale secolului al XX-lea.

Conform talentului său, tânărul urmează studi-

Nicolae Coțofan. *Farfurii decorative*. Șamotă pictată., Ø - 510 mm, 2005

ile la Colegiul de Arte Plastice *Alexandru Plămădeală* (fosta Școală Republicană de Arte Plastice) în clasa a trei profesori diferiți ca formație. Primul, Valentina Poleakova (Tufescu), școlită la Academia de Arte din București, l-a cultivat să stăpânească limbajul plastic *Art Nouveau*. Al doilea, Vladimir I. Novikov, licențiat în arta monumentală, design și artele decorative, l-a inițiat privitor la particularitățile ceramicii fine și rostul designului în creația contemporană. Al treilea, Stepan Tuhari, un maestru nepereche în linogravura color din anii 1960, l-a exersat în arta desenului. Simultan, studentul nostru – ca să câștige pentru existență, – a executat desene pentru instituții arheologice, etnografice și de științe exacte, fapt care l-a antrenat la însușirea unor metode raționale, care i-au fost de folos ulterior în activitatea creatoare.

De la debut, a intrat pe vectorul evoluției cre-

atoare, realizând, pas cu pas, transcenderea, de la paradigma și algoritmi imanenți obiectului utilitar, către configurarea organică a obiectului conceptual. Viabilitatea acestui deziderat al evoluției individuale, prin contrapuneri și analize, a fost verificată și consolidată, mai ales, participând la tabere naționale și internaționale de ceramică. Calitățile operei sale – cu individualitate distinctă, respectul pentru etică și codul deontologic, au convers la acreditarea sa ca actant de anvergură la dirijarea procesului creator căruia aparținea. În consecință, toate acestea au concurat la modelarea unui plastician singular în cadrul culturii care n-a pregetat să o marcheze prin opere de rezistență.

În fiecare lucrare configurată, plasticianul aduce proba înțelegerii sale că împlinirea în domeniul ceramicii nu înseamnă a urma arbitrar o formulă, aparent imuabilă, că ceramica prezintă sinteza ce-

Nicolae Coțofan. *Farfurii decorative*. Șamotă pictată, Ø - 510 mm, 2004

Nicolae Coțofan. *Farfurii decorative*. Șamotă pictată, Ø - 410 mm, 2011

lor trei ramuri clasice ale artei: *pictură*, *sculptură* și *desen*, acestea, fiind reclamate de viziunea spațială tridimensională, reprezintă o sinteză în inversiune. Triada vizată se află în apanajul imperativ al stăpânirii capacităților de a configura conceptual obiectul în temeiul posesării de cunoștințe profesionale aduse la zi, privitor la materiale, tehnici și tehnologii speciale. Orice lucrare este precedată de experimentări, instrumentate cu multă acuratețe și meticulozitate, pentru a atinge o dexteritate virată la virtuozitate în executare, transparență cromatică,

prospețime și spontaneitate a ținutei arhitectonice. Formal, în structura obiectului, Nicolae Coțofan valorifică operațiunile simetriei, a recurenței și a echivalențelor de echilibru.

Latura definitorie a originalității creației acestui ceramist rezidă în faptul de a fi dat expresie plastică de sinteză, conform rigorilor artei contemporane, chiar și atunci, când a ales drept sursă de inspirație succesiunea topos-urilor straturilor culturale din istoria ceramicii din sud-estul Europei, spațiul de origine a lui Nicolae Coțofan.

Nicolae Coțofan. *Vase și farfurii decorative*. Șamotă pictată, 2006